

*hokimligi
mактабгача ва мактаб та'лими
бoshqarmasi*

*mактабгача ва
мактаб та'лими bo'limi tasarrufidagi
—umumiy o'rta ta'lim mакtabi
tarix fani o'qituvchisi*

*ning
20__-20__-o'quv yiliga 8-sinflar iqtidorli
uchun O'zbekiston tarixi fanidan*

“YOSH TARIXCHI”

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfı	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O‘tkazilgan xona _____

” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To‘garak rahbari _____

**20_-20_-o‘quv yilida iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Yosh tarixchi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

Nº	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Dashti Qipchoqdagi siyosiy vaziyat.	1		
2.	Takrorlash.	1		
3.	Xuroson ahvol.	1		
4.	Zahiriddin Muhammad Bobur va Muhammad Shayboniyxon munosabatlari.	1		
5.	Takrorlash.	1		
6.	Buxoro xonligining tashkil topishi.	1		
7.	Buxoro xonligida ashtarkoniylar sulolasi hukmronligining o‘rnatalishi	1		
8.	Buxoro xonligida markaziyhokimiyatning zaiflashuvi	1		
9.	Takrorlash.	1		
10.	Buxoro xonligida xarbiy ish	1		
11.	Takrorlash.	1		
12.	Shayboniylar o‘tkazgan isloxbatlari.	1		
13.	Buxoro xonligida madaniy hayot.	1		
14.	Takrorlash.	1		
15.	Takrorlash.	1		
16.	Amirlikda markaziy hokimiyatning mustahkamlanishi	1		
17.	Takrorlash.	1		
18.	Buxoro amirligida harbiy ish.	1		
19.	Takrorlash.	1		
20.	Amirlik shaharlari. Ichki va tashqi savdo	1		
21.	Takrorlash.	1		
22.	Buxoro amirligida madaniy hayot.	1		
23.	Takrorlash.	1		
24.	XVII—XVIII asrning birinchi yarmida xonlikdagi siyosiy ahvol.	1		
25.	Takrorlash.	1		
26.	Muhamad Rahimxon	1		
27.	Xiva isodiy hayot shaxarlar hayoti	1		
28.	Takrorlash.	1		
29.	Xiva xonligida madaniy hayot	1		
30.	Xiva xonligi tarixi bo‘yicha manbalar.	1		
31.	Qo‘qon xonligining tashkil topishi.	1		
32.	XVIII asrning ikkinchi yarmi - XIX asrning birinchi yarmida Qo‘qon xonligida siyosiy ahvol	1		
33.	Qo‘qon xonligida ijtimoiy-iqtisodiy hayot	1		
34.	Qo‘qon xonligining tashqi siyosati.	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Dashti Qipchoqdagi siyosiy vaziyat.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiylar: o'quchilarda mavzuga oid bilim va tushunchalar hosil qilsih, to'garaka bo'lgan qiziqishini ortirish, XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida sodir bo'lgan voqealar haqida tuchunchalar berish, tariximizni o'rghanish mobaynida, qalblarida faxr va iftixon tuyg'ularini shakillantirish.

Tarbiyaviy: o'quvchilar mustaqil ishlashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ota-bobolarimiz mustamlaka jabr-zulmiga qarshi Vatan ozodligi va mustaqilligi uchun qahramonona kurashganligi, Vatan ravnaqi yo'lida fidokorona mehnat qilib, katta ma'naviy va moddiy bunyodkorlik ishlarini amalga oshirganligi haqida tushuncha berish.

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, o'z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasrnlar hamda savollar ustida ishslash orqali vatanga muhabbat hissini uyg'otish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

o'z fikrini og'zaki va yozma tarzda aniq va tushunarli bayon qila olish, mavzudan kelib chiqib savollarni mantiqan to'g'ri qo'ya olish va javob berish; ijtimoiy moslashuvchanlik, o'zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish, jamoaviy hamkorlikda ishlay olish; muloqotda suhbtdosh fikrini hurmat qilgan holda o'z pozitsiyasini himoya qila bilish, uniishontira bilish; turli ziddiyatlari vaziyatlarda o'z ehtiroslarini boshqarish, muammo va kelishmovchiliklarni hal etishda zarur (konstruktiv) bo'lgan qarorlarni qabul qila olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiysi:

shaxs sifatida doimiy ravishda o'z-o'zini rivojlantirish, jismoniy, ma'naviy, ruhiy va intellektual kamolotga intilish;

o'z xatti-harakatini adekvat baholash, o'zini nazorat qila bilish, halollik, to'g'rilik kabi sifatlarga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jahozi: «O'zbekiston tarixi» 8-sinf uchun darslik, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

XI asrdan boshlab arab va fors manbalarida „Dashti Qipchoq deb ataluvchi geografik hudud tilga olinadi. Bu atama Sirdaryoning yuqori oqimi va Tyanshanning g'arbiy yonbag'ridan Dnepr daryosining quyi oqimiga qadar cho'zilgan dashtlarga nisbatan ishlatilgan. Ural (Yoyiq) daryosi Dashti Qipchoqni sharqiy va g'arbiy qismlarga ajratib turgan. Dashti Qipchoqning sharqiy qismi aholisi o'zheklar deb atalgan. („O'zbek“ atamasining ma'nosini siz VII sinf „O'zbekiston tarixi“ darsligidan bilib olgansiz.) 1240-yilda Chingizzonning nabirasi, Jo'jxonning (Chingizzonning katta o'g'li) o'g'li Botuxon Oltin O'rda xonligiga asos soldi. Bu davlat Jo'ji ulusi deb ham ataladi. U Xorazm, Shimoliy Kavkaz, Volga bulg'orlari yurti, Dashti Qipchoq, Qrim va G'arbiy Sibir hududlarini o'z ichiga olgan. Rus esa unga o'lpon to'lab turgan. Oltin 0'rda Jo'jxonning o'g'illari o'rtasida uluslarga bo'linishi natijasida, Dashti Qipchoqning sharqiy qismi Jo'jxonning beshinchisi o'g'li Shaybonga tegdi. Ayni paytda, toj-u taxt uchun o'zaro kurash kuchaydi. Bu kurash, ayniqsa, ulusning Shaybon naslidan bo'lgao hukmdori Davlatshayx 1425-yilda vafot etgaeh yanada avj oldi. Ana shunday og'ir vaziyatda Davlatshayxning o'g'li Abulxayrxon siyosat maydoniga chiqdi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash.

1. Dashti Qipchoq deyilganda qaysi geograflk hudud tushuniladi?

2. Abulxayrxon qachon, qayerda va qanday davlatga asos soldi?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

Shayboniyxon

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Takrorlash.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiylar: o'quchilar mustaqil ishslashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ota-bobolarimiz mustamlaka jabr-zulmiga qarshi Vatan ozodligi va mustaqilligi uchun qahramonona kurashganligi, Vatan ravnaqi yo'lida fidokorona mehnat qilib, katta ma'naviy va moddiy buniyodkorlik ishlarini amalga oshirganligi haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: o'quvchilar mustaqil ishslashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, ota-bobolarimiz mustamlaka jabr-zulmiga qarshi Vatan ozodligi va mustaqilligi uchun qahramonona kurashganligi, Vatan ravnaqi yo'lida fidokorona mehnat qilib, katta ma'naviy va moddiy buniyodkorlik ishlarini amalga oshirganligi haqida tushuncha berish.

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, o'z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasrnlar hamda savollar ustida ishslash orqali vatanga muhabbat hissini uyg'otish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishslash kompetensiyasi:

majud tarix faniga oida axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta va boshq.) foydalana olish; media vositalardan zarur bo'lgan axborotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishslash, uzatish, saqlash, xavfsizligini ta'minlash va foydalanishda mediamadaniyatga rioya qilish; ma'lumotlar bazasini yarata olish, asosiylarini tanlay olish va ularni tahlil qila bilish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

shaxs sifatida doimiy ravishda o'z-o'zini rivojlantirish, jismoniy, ma'naviy, ruhiy va intellektual kamolotga intilish;

o'z xatti-harakatini adekvat baholash, o'zini nazorat qila bilish, halollik, to'g'rilik kabi sifatlarga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jihizi: «O'zbekiston tarixi» 8-sinf uchun darslik, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriplarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Taxt uchun kurashda uni ulusdagi doimiy nizolardan aziyat chekayotgan boshqa o'zbek qabilalari hamda ruhoniylar qo'llab-quvvatladilar. Natijada, Abulxayrxon 1428-yilda „O'zbek ulusi“ deb atalgan davlatga asos soldi. Janubi-g'arbiy Sibirdagi Tura shahri bu davlatning poytaxti deb e'lon qilindi. 1431-yilda esa o'z davlatini Oltin O'rdadan mustaqil deb e'lon qildi. 1446-yilda esa Sirdaryoning o'rta oqimida joylashgan Sig'noq, Oqqa'rg'on, Arquq, o'zgan va Suzoq shaharlarini bosib oldi. Davlat poytaxtini esa Sig'noqqa ko'chirdi. Bu endi Abulxayrxonning temuriylarga qarshi kurashga kirishganligini anglatar edi. Temuriylar o'rtasida Samarqand taxti uchun kurash kuchaygan bir paytda Abulxayrxon vaziyatdan foydalanishga harakat qildi. U 1451-yilda o'zidan madad so'ragan temuriyzoda Abu Said Mirzoga Samarqand taxtini egallahda yordam berish bahonasida yurish boshladi. Abulxayrxon ko'rsatgan yordami evaziga kattadan katta sovg'alar bilan o'z yurtiga qaytdi. Minnatdorchilik tariqasida Abu Said Mirzo Ulug'bekning qizi Robiya Sultonbegimni Abulxayrxonga nikohlab berdi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash.

1. Abulxayrxonning temuriy hukmdorlar bilan siyosiy aloqasi haqida nimalarni bilib oldingiz?

2. Qanday omillar Muhammad Shayboniyga Temuriylar davlatidagi ichki vaziyatni yaxshi bilib olishiga imkon berdi?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

XV asrda Jo'jining o'g'li Shaybon naslidan bo'lgan Abulxayrxon (1412-1468) Sharqiy Dashti Qipchoqni egallab, alohida soladi.

Tarixiy manbalarda bu davlat «O'zbek ulusi» (o'zbeklar mamlakati) deb ham ataladi. 1431-yilda

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Xuroson ahvol.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limi: o'quchilarda mavzuga oid bilim va tushunchalar hosil qilsih, to'garaka bo'lgan qiziqishini ortirish, XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida sodir bo'lgan voqealar haqida tuchunchalar berish, tariximizni o'rganish mobaynida, qalblarida faxr va iftixor tuyg'ularini shakillantirish.

Tarbiyaviy: o'quvchilar mustaqil ishslashga o'rgatish, o'quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish, otabobolarimiz mustamlaka jabr-zulmiga qarshi Vatan ozodligi va mustaqilligi uchun qahramonona kurashganligi, Vatan ravnaqi yo'lida fidokorona mehnat qilib, katta ma'naviy va moddiy bunyodkorlik ishlarini amalga oshirganligi haqida tushuncha berish.

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarning mavzuga oid bilim, ko'nikma, malakalarini rivojlantirish, o'z Vatanimiz tarixini bilishi va boshqa mamlakatlar xalqlarining tarixi va madaniyatini hurmat bilan qarashi, berilgan rasrnlar hamda savollar ustida ishslash orqali vatanga muhabbat hissini uyg'otish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishslash kompetensiyasi:

mavjud tarix faniga oida axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta va boshq.) foydalana olish;

media vositalardan zarur bo'lgan axborotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishslash, uzatish, saqlash, xavfsizligini ta'minlash va foydalanishda mediamadaniyatga rioya qilish; ma'lumotlar bazasini yarata olish, asosiylarini tanlay olish va ularni tahlil qila bilish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

shaxs sifatida doimiy ravishda o'z-o'zini rivojlantirish, jismoniy, ma'naviy, ruhiy va intellektual kamolotga intilish;

o'z xatti-harakatini adekvat baholash, o'zini nazorat qila bilish, halollik, to'g'rilik kabi sifatlarga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jihizi: «O'zbekiston tarixi» 8-sinf uchun darslik, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, plakatlar, tarqatma materiallar o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Amir Temurning to'rtinchisi o'g'li, Xuroson hukmdori shoxrux Mirzo 1447-yili vafot etgach, toju taxt uchun kurash avjiga chiqdi. Natijada, Xuroson davlati o'n bir qismiga bo'linib ketdi. Ularning har biri amalda mustaqil davlatlar edi. Va nihoyat, 1458-yilda Amir Temurning uchinchi o'g'li Mironshohning nabirasi Sulton Abu Said Mirzo temuriylar davlatini bir qadar birlashtirishga muvaffaq bo'ldi. 1469-yili Abu Said Mirzo halok bo'lgach, Amir Temurning ikkinchi o'g'li Umarshayxning nabirasi Sulton Husayn Boyqaro Xuroson taxtini egalladi. Salkam 40 yil hukmronlik qilgan Sulton Husayn Boyqaro davrida ham mamlakatda to'la osoyishtalik o'rnatilmadi. Shunday bo'lsa-da, Xuroson davlatining xo'jalik va madaniy hayoti ancha yuksaldi. Mamlakat obodonchiligi yo'lida katta ishlar amalga oshirildi. Movarounnahrga nisbatan siyosiy barqarorlik ta'minlandi. Bunda Husayn Boyqaroning hukmdorlik salohiyati muhim o'rin tutdi. Vazir Alisher Navoiyning xizmatlari ham benihoya katta bo'ldi. Biroq Husayn Boyqaro bilan o'g'li Badiuzzamon o'rtasidagi munosabatlarda keskinlik vujudga keldi.

Yangi mavzuni mustahkamlash.

Movarounnahr va Xurosondagi siyosiy ahvolni taqqoslang. O'zaro o'xshash va o'ziga xos jihatlarni aniqlang hamda ularni yozma ravishda qayd eting.

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat O‘zbekiston tarixi fanidan 8-sinf iqtidorli o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

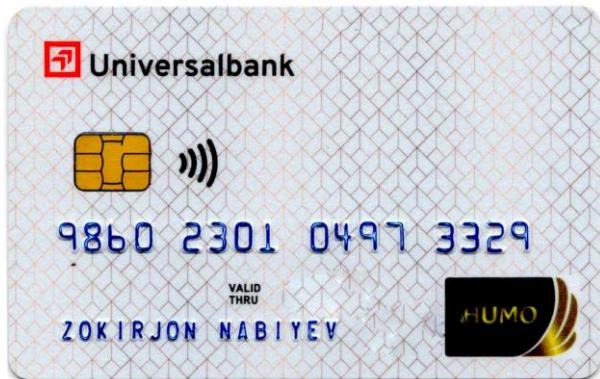
Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.